

specifikace: Ke sporu, v němž se žalobce domáhá určení vlastního členství v žalovaném družstvu a současně i určení vlastnictví žalovaného družstva k bytové jednotce, a to jednak proti družstvu, dále proti osobě, která podle názoru žalobce nemohla nabýt příslušná členská práva a povinnosti v rámci nástupnictví po žalobci, jakož i proti osobě, která podle názoru žalobce nemohla nabýt taková členská práva a povinnosti v rámci dalšího nástupnictví, a která se proto nemohla stát ani vlastnící příslušné bytové jednotky na podkladě smlouvy o převodu družstevního bytu do vlastnictví uzavřené mezi ní a žalovaným družstvem, je dána věcná příslušnost krajských soudů.

§ 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.

Ncp 35/2021

USNESENÍ

Vrchní soud v Praze jako soud nadřízený rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Františka Kučery a soudců Mgr. Martina Řezníčka a JUDr. Aleše Šťastného ve věci

žalobkyně: **B. G.**
zastoupená advokátem JUDr. Pavlem Novákem
sídlem Bartákova 1107/40, 140 00 Praha 4

proti
žalovaným: **1) J. S. V.**
zastoupená advokátem Mgr. Martinem Kornelem, Ph.D.
sídlem Zámecká 488/20, 702 00 Ostrava

2) Stavební bytové družstvo XY, IČO XY
zastoupené advokátkou JUDr. Alenou Šťastnou
sídlem Senovážné náměstí 978/23, 110 00 Praha 1

3) V. P.
zastoupená advokátkou JUDr. Kateřinou Skoumalovou
sídlem Škroupova 957/4, 500 02 Hradec Králové

o určení členství v družstvu a určení vlastnického práva k bytové jednotce,
vedené u Obvodního soudu pro Prahu 5 pod sp. zn. 28 C 256/2020, o určení věcné příslušnosti,

takto:

- I. K projednání a rozhodnutí věci jsou v prvním stupni věcně příslušné krajské soudy.**
- II. Po právní moci tohoto usnesení bude věc postoupena k dalšímu řízení Městskému soudu v Praze.**

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou doručenou Obvodnímu soudu pro Prahu 5 (dále jen „předkládající soud“) dne 15. 6. 2020 domáhá proti žalovaným, aby jednak bylo určeno, že žalobkyně je členem druhého žalovaného (dále též „žalované družstvo“), a dále, že žalované družstvo je vlastníkem příslušné bytové jednotky (dále jen „dotčený byt“). Uvedené dílčí žalobní požadavky žalobkyně opřela o tvrzení, že se třetí žalovanou uzavřela dne 7. 6. 2017 smlouvu, na jejímž základě mělo dojít k převodu družstevního podílu v žalovaném družstvu (se kterým bylo spojeno právo na uzavření nájemní smlouvy k dotčenému bytu) ze žalobkyně na třetí žalovanou. Taková převodní smlouva však měla být podle žalobkyně (z blíže specifikovaných důvodů) absolutně neplatná a žalobkyně od ní měla rovněž odstoupit; poté, co byla třetí žalovaná zapsána jako členka žalovaného družstva, měla převést příslušný družstevní podíl na první žalovanou, která následně uzavřela s žalovaným družstvem smlouvu o převodu dotčeného bytu do vlastnictví první žalované. S ohledem na svůj předchozí závěr o absolutní neplatnosti převodní smlouvy ze dne 7. 6. 2017, dospěla žalobkyně k návazně k závěru, že neplatnou byla rovněž následná převodní smlouva mezi třetí žalovanou a první žalovanou, jakož i smlouva o převodu dotčeného bytu ze strany žalovaného družstva do vlastnictví první žalované; jako vlastnice dotčeného bytu je v katastru nemovitostí v současnosti zapsána první žalovaná, byt' vlastnické právo nadále svědčí druhému žalovanému.
2. Předkládající soud předložil věc Vrchnímu soudu v Praze (dále též „nadřízený soud“) k rozhodnutí podle § 104a odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“), s tím, že se podle jeho názoru „může“ jednat o spor, jehož rozhodování je věcně příslušný Městský soud v Praze jako soud krajský podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř. Předkládající soud současně upozornil na skutečnost, že druhý žalovaný vznesl námitku nedostatku věcné příslušnosti soudu.
3. Druhý žalovaný svou námitku podle § 104a odst. 5 o. s. ř. odůvodnil tím, že z § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., jakož i běžné rozhodovací činnosti soudů ve sporech mezi bytovými družstvy (stavebními bytovými družstvy) a jejich členy, a to i bývalými členy, kteří žádají o určení členství v družstvu (například po jejich pravomocném vyloučení z družstva), je místně i věcně příslušný „v uvedeném sporu Městský soud v Praze“. V daném ohledu druhý žalovaný odkázal na „pravomocně ukončené řízení o určení členství v bytovém družstvu a vlastnictví k nemovitosti a neplatnosti právních úkonů družstvu vedené proti obdobnému stavebnímu bytovému družstvu v Praze, Městským soudem v Praze pod sp. zn. 81 Cm 314/2015 ve spojení s potvrzujícím rozhodnutím Vrchního soudu v Praze pod sp. 6 Cmo 77/2018“.
4. Žalobkyně k příslušné informativní výzvě předkládajícího soudu (§ 104a odst. 2 věta druhá o. s. ř.) konstatovala, že podle jejího názoru je v posuzované věci dána věcná příslušnost předkládajícího soudu podle § 11 odst. 2 o. s. ř., neboť předmětem řízení je také určení vlastnického práva druhého žalovaného k dotčenému bytu, k jehož projednání a rozhodování je předkládající soud věcně příslušný.
5. První, a ani třetí žalovaná, se k výzvě předkládajícího soudu k otázce věcné (ne)příslušnosti soudu nevyjádřily, pročež se - s ohledem na současně připojenou doložku podle § 101 odst. 4 o. s. ř. - předpokládá, že k postupu předkládajícího soudu podle § 104a odst. 2 věta první o. s. ř. nemají námitek.
6. Podle § 9 odst. 1 o. s. ř., nestanoví-li zákon jinak, jsou k řízení v prvním stupni příslušné okresní soudy.
7. Podle § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., krajské soudy rozhodují jako soudy prvního stupně ve věcech vyplývajících z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů, a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci.

8. Jak se z odstavce 1. odůvodnění podává, žalobkyně se v tomto řízení proti žalovaným domáhá jednak určení vlastního členství v žalovaném družstvu, a dále určení vlastnictví k dotčenému bytu ve prospěch žalovaného družstva. Žalobkyně přitom oba své žalobní požadavky - a to na podkladě tvrzení, na jejichž podkladě dospívá k závěru o neplatnosti všech zmiňovaných smluv, které měly být postupně mezi účastníky uzavírány, odvozuje primárně od svého členství v žalovaném družstvu s tím, že první a třetí žalovaná se nemohly - s ohledem na (žalobkyní) namítanou absolutní neplatnost příslušných smluv - stát členkami žalovaného družstva v nástupnictví žalobkyně.
9. Právě popsany předmět řízení vymezený žalobkyní v žalobě - jenž je přitom určující pro stanovení věcné příslušnosti soudů ve sporném občanském soudním řízení (viz například usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 2. 2012, sp. zn. I. ÚS 3348/10) - pak předurčuje povahu tohoto sporu, a to jako sporu (podle soudem I. stupně případně odkazovaného) § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.
10. Nejvyšší soud ve svém usnesení ze dne 15. 6. 2017, sp. zn. 29 Cdo 4825/2015, a to ve vazbě na svou dosavadní rozhodovací praxi, konstatoval, že pod spory mezi společníky navzájem, jde-li o vztahy ze smluv, jimiž se převádí podíl ve společnosti, je ve smyslu § 9 odst. 2 písm. g) občanského soudního řádu, ve znění účinném od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2013, třeba rozumět jakékoliv spory, jejichž základ „leží“ ve smlouvách o převodu podílu, a to bez ohledu na to, zda na obou stranách smlouvy stojí stávající společníci, či zda je podíl převáděn ze stávajícího společníka na třetí osobu. Ve stejném rozhodnutí pak Nejvyšší soud na podkladě podrobné argumentace dovodil, že byť s účinností od 1. 1. 2014 již občanský soudní řád výslovně neřadí (oproti úpravě účinné od 1. 1. 1996 do 31. 12. 2013) mezi věci náležející do věcné příslušnosti krajských soudů, spory mezi společníky navzájem, jde-li o vztahy ze smluv, jimiž se převádí podíl společníka, nelze z uvedené skutečnosti bez dalšího usuzovat, že tento okruh sporů náleží podle § 9 odst. 1 o. s. ř. do věcné příslušnosti okresních soudů. Právě zmíněné závěry se pochopitelně (s ohledem na skutečnost, že jak § 9 odst. 3 písm. g) občanského soudního řádu, ve znění účinném do 31. 12. 2013, tak i aktuální znění § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř., dopadají nejen na společníky obchodních společností, ale rovněž na členy družstva) uplatní rovněž ve sporech ze smluv, jimiž se převádí družstevní podíl v družstvu.
11. Při promítnutí obecných úvahových východisek a závěrů uvedených v předchozím odstavci (10.) odůvodnění, jež nadřízený soud standardně sdílí v rámci své rozhodovací praxe (viz například usnesení nadřízeného soudu ze dne 24. 11. 2020, sp. zn. Ncp 736/2020, které je - a to stejně jako řada dalších rozhodnutí, která se vztahují k dané problematice – veřejnosti přístupná na internetu pod adresou: <https://www.justice.cz/web/vrchni-soud-v-praze/>) a od nichž nemá důvodu odchylovat se ani v poměrech této věci, nelze, než znovu zopakovat, že dotčený spor spadá pod speciální úpravu obsaženou v § 9 odst. 2 písm. e) o. s. ř.
12. Na právě zopakovaném závěru nemůže ničeho změnit ani nepřipustně zjednodušující argumentace žalobkyně v jejím vyjádření k otázce věcné nepříslušnosti (viz odstavec 4. odůvodnění), když tato (vedle skutečnosti, že předmětem řízení je rovněž dílčí požadavek na určení členství žalobkyně v žalovaném družstvu) pomíjí zásadní skutečnost, že základ uvedeného sporu spočívá v posouzení otázky „členství“ žalobkyně, první žalované a třetí žalované (k různým časovým okamžikům) v žalovaném družstvu (druhém žalovaném). Taková argumentace nadto ve svých důsledcích směřuje k popření pomocného interpretačního pravidla, jež ve svém rozsudku ze dne 13. 4. 2016, sp. zn. 31 Cdo 4848/2014 – a to právě pro potřeby výkladu pravidel věcné příslušnosti soudů v občanském soudním řízení – formuloval velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu, když konstatoval, že (cit.): „vymezení věcné příslušnosti soudů podle povahy věci odráží zejména složitost věcí (jejich typovou skutkovou a právní obtížnost), zvláštnosti hmotněprávní úpravy (potřebu užší specializace při projednávání a rozhodování určitého typu sporů), zvláštnosti procesní úpravy (vyžadují také určitou míru specializace)“.

13. Přísluší se dodat, že v typově obdobném sporu (ve smyslu případného odkazu druhého žalovaného učiněného v rámci námitky podle § 104a odst. 5 o. s. ř.) - ve kterém se příslušná žalobkyně rovněž (mimo jiné) domáhala určení vlastního členství v příslušném žalovaném družstvu a současně určení vlastnického práva k příslušné bytové jednotce ve prospěch družstva, a to rovněž vůči příslušnému družstvu a třetím osobám - rozhodoval v prvním stupni Městský soud v Praze (pod sp. zn. 81 Cm 314/2015), přičemž Vrchní soud v Praze - z pozice soudu odvolacího - příslušný prvoinstanční rozsudek potvrdil (pod bodem I. výroku rozsudku ze dne 10. 3. 2020, č. j. 6 Cmo 77/2018 - 226), tedy aniž by zpochybnil věcnou příslušnost Městského soudu v Praze - jako soudu krajského - k projednání a rozhodnutí daného typu sporů.
14. Ze všech shora uvedených důvodů nadřízený soud rozhodl ve smyslu standardní soudní praxe tak, že k projednání a rozhodnutí věci (respektive obou věcí spojených žalobou ke společnému řízení) jsou v prvním stupni příslušné krajské soudy (§ 104a odst. 2 poslední věta o. s. ř.), přičemž - pod bodem II. výroku - současně uvedl konkrétní soud, kterému bude věc po právní moci usnesení postoupena (§ 104a odst. 6 část věty před středníkem o. s. ř.); rozhodnutím pod bodem II. výroku tohoto usnesení však není dotčeno ustanovení § 105 o. s. ř. (§ 104a odst. 6 část věty za středníkem o. s. ř.).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Praha 14. ledna 2021

JUDr. František Kučera
předseda senátu

